

الحالات الاعرابية في العبرية الحديثة (دراسة نحوية دلالية)

نماذج مختارة

أ. م. د. غزوان مجيد رشيد

جامعة بغداد/ كلية اللغات/ قسم اللغة العبرية

Assist. Prof. Dr. Ghazwan Majeed Rasheed

Baghdad University/ College of Languages/ Hebrew Language

Department

g.majeed1978@colang.uobaghdad.edu.iq

الباحث: كاظم جواد كاظم علي

العتبة العباسية المقدسة

ماجستير لغة عبرية / لغة

Researcher: Kadhim Jawad Kadhim Ali

Al- Abbas Holy Shrine

kazem.jawad1210a@colang.uobaghdad.edu.iq

07719595656

المستخلص

يستعرض البحث الموسوم الحالات الاعرابية في العبرية الحديثة (دراسة نحوية دلالية) الحالات الاعرابية المحتملة الوجود في اللغة العبرية الحديثة وطريقة اصطفااف المعمول حول العامل في الجملة.

تبنى البحث نظرية "نحو الحالات" (The Case Theory) لفيلمور كنموذج تحليلي يتم بواسطته تحليل الجمل في النصوص الادبية المختارة لعينة البحث بهدف الوصول الى البنية العميقة للمحتوى القضوي (Proposition) في الجمل.

الدراسة بمثابة نقطة تماس بين النحو والدلالة، حيث تعرض العلاقات النحوية الدلالية لمركبات الجملة. فضلا عن ذلك، ترسم هذه الدراسة خريطة نحوية للقيمة الدلالية (القيمة التكافؤية) لكل عامل في جملة معينة من جانب، ومن جانب، تكشف عن الوظائف الدلالية التي تؤديها كل المعمولات في الجملة.

كما انه سيتم القاء الضوء على حدود الاختيار (Selection Restriction) والخروقات النحوية التي تقود الى شذوذ دلالية كالاستعارة والكناية وما شابه ذلك من الظواهر المألوفة للغاية في النصوص الادبية.

تكشف نتائج البحث الى ان لنظرية نحو الحالات وظيفة جوهرية في اعادة التفسير للبنى الوظيفية للنص الادبي.

תקציר

המחקר "היחסות הדקדוקיות בעברית בת־זמננו – עיון תחבירי־סמנטי" סוקר את היחסות הדקדוקיות הפונציאליות בלשון העברית בת־זמננו ודרך הצטרפות הארגומנים סביב הפרדיקאט במשפט.

המחקר נוקט בתיאוריית דקדוק היחסות של פילמור כמודל אנאליטי, שבאמצעותו מנתחים טקסטים ספרותיים נבחרים במטרה להגיע אל מבנה העומק של הפרופוזיציות (יחידת התוכן המופשטת).

המחקר הוא בגדר ממשק בין התחביר לבין הסמנטיקה, הוא מציג את היחסים התחביריים־הסמנטיים של מרכיבי המשפט. בנוסף הוא משרטט מפה תחבירית לערך הסמנטי שלכל פרדיקאט במשפט מחד, ומחד גיסא חושף את התפקודים הסנטיים שמשחק כל ארגומנט.

במהלך המחקר שופכים אור על מגבלות הבחירה "מגבלות ההצטרפות" ועל ההפרות התחביריות שמובילות לחריגות סמנטית כגון מטפורה או מטונימיה וכדומה המוכרות יותר בטקסטים הספרותיים.

ממצאי המחקר מגלים כי לתיאורית תחביר היחסות תפקיד מרכזי בפירוש מחדש של המבנים הפונקציונליים של הטקסט הספרותי.